

Ekstrēmais ARHITEKTS

Jaunais un talantīgais arhitekts **KRIŠS ZILGALVIS** ar savām inovatīvajām idejām uzvarējis biedrības *Ascendum* konkursā *Ar domu par barikādēm*, un nu viņš kopā ar citiem arhitektiem un gaismas inženieriem veidos vitrāžu Rīgas Doma Marijas kapelā. Pārsteidzošais mākslas darbs būs gatavs nākamgad.

AR KO TAD PĀRSTEIGS ŠĪ VITRĀŽĀ?

Jaunajai vitrāžai izvēlējās devīzi *Ar degsmi par brīvu Latviju!* Man kā bērnam, kurš pats pieredzējis barikāžu laiku, un Latvijas patriotam šķita ļoti būtiski veidot piemiņas zīmi barikāžu dienu dalībniekiem. Katram vitrāžas logam būs īpaša nozīme un sava simbolika. Piemēram, Latvijas vēsturiskie novadi parādīsies ģerboņu veidā, valsts dzimšana sasauksies ar Ziemassvētku, bet atjaunošana un augšāmcelšanās – ar Lieldienu simboliku. Vitrāžas kompozīcija tieksies uz pilnību jeb Dieva aci.

Sobrīd kopā ar *Vincents* arhitektiem un britu kompānijas *Arup* inženieriem strādājam pie projekta tehniskās daļas. Pateicoties vitrāžā iestrādātiem vairāk nekā diviem miljoniem elementu un inovatīvam risinājumam, tās noskaņa un krāsas mainīsies atkarībā no laikapstākļiem. Atšķirīgās saules gaismas un skatītāju dažādās atrašanās vietas dēļ tā katru reizi izskatīsies citādi. Jaunā vitrāža rotās Doma baznīcas Ziemeļu sienu, un tā būs vērsta ar skatu uz Doma laukumu.

VITRĀŽĀ, TĀPAT KĀ ATMIŅAS, IR DZĪVA, TĀPĒC ATTĒLOJU TAJĀ LIESMU KĀ SIMBOLU, KĀ DEGSMI, KĀ PASTĀVĪGU MAINĪBU.

KUR TU IEMĀCĪJIES TIK SPECIFISKAS LIETAS?

Londonas Metropolitēna universitātē, kur ieguvu bakalaura grādu arhitektūrā un šobrīd turpinu studēt ekstrēmo arhitektūru ar uzsvāru uz gaismu.

Gaismas pētīšanai pievērsos jau Rozentāla mākslas vidusskolas laikā, kad apguvu klasisko zīmēšanu. Beidzot *rozentāļus*, domāju, ka būšu vai nu gleznotājs, vai videomākslinieks. Taču sāku strādāt *Vincents* grupā par mākslinieku un kolēģi mani iedvesmoja pievērsties arhitektūrai. Sākās viss ar to, ka Amerikas izglītības centrā pāinteresējās par labākajām arhitektūras skolām ASV. Aizsūtīju portfolio un jau pēc pāris mēnešiem devos uz Ņujorku – Kornela universitāti, lai studētu arhitektūru. Skola izmēru ziņā bija tik liela kā mūsu Vecrīga. Kādu laiku mācījos tur, tad uzzināju, ka studēt Londonā man kā Eiropas Savienības pilsonim būtu izdevīgāk. Tā es savu vismīļāko pasaules pilsētu nomainīju pret Londonu. Taču man ļoti paveicās ar skolotājiem – britu inženieriem un arhitektiem. Viņi mani – jaunu cilvēku bez jebkādas pieredzes – pieņēma savā komandā un ļāva strādāt pie ārkārtīgi interesantiem projektiem. Sākot ar koncepciju un beidzot ar tehnisko risinājumu un tikšanos ar klientiem.

KAS TIE BIJA PAR PROJEKTIEM?

Ļoti laba sadarbība man izveidojās ar britu kompānijas *Arup* inženieriem. Viņi ir slaveni ar pasaules izaicinošāko projektu īstenošanu, piedalījušies, piemēram, Londonas un Pekinas olimpisko kompleksu veidošanā. Kā ļoti aizraujošu varu nosaukt darbu pie mākslas studijas vienam no slavenākajiem un ietekmīgākajiem indiešu izcelsmes britu māksliniekiem – Anīšam Kapuram. Studija paredzēta specifiskā vietā Bahamu salās, kur valda ļoti stiprs vējš. Bija jāstrādā ar laikapstākļu simulācijām. Lai to varētu īstenot, ar avioinženieriskām tehnoloģijām strādājam pie arhitektūras aerodinamikas un gaismas pētīšanas. Lai mākslinieks, sēžot ārā uz terases un skatoties uz okeānu, no kura pūš vējš, varētu netraucēti strādāt.

SAKI, KAS IR EKSTRĒMĀ ARHITEKTŪRA?

Lai labāk to izprastu, mācību laikā devāmies uz Lībiju, Sahāras tuksnesi. Valdības plāns bija apgūt teritorijas, ko līdz šim uzskatīja par ne visai piemērotām dzīvošanai. Nākamā mūsu pētījumu vieta bija pilnīgi pretēja – Islande pie polārā loka. Tā ir galēji ekstrēma vide, kas ir nepārtukāta kustībā – ar neparedzamiem laikapstākļiem un polāro gaismu. Divi spilgti pretstati man kā studentam deva lielāku iespēju izprast to, kā racionālāk var izmantot pieejamos resursus. Tagad šīs zināšanas varu izmantot jebkurā citā projektā, arī veidojot jauno vitrāžu.

VAI PĒC MĀCĪBĀM UN PRAKSES NEPLĀNO PALIKT LONDONĀ?

Katru reizi, kad dodos uz Londonu, man nav sajūtas, ka braucu prom. Es tikai uz kādu brīdi atstāju Latviju, lai gūtu jaunas zināšanas un iespārdus. Rīga ir manas mājas, un man tā vienmēr būs ļoti īpaša vieta. Strādājot kopā ar starptautiski atzītiem arhitektiem, jūtu pasaules elpu arī tepat. Tālā nākotnē redzu savu māju Daugavas krastā.

KĀ TU PATS SEVI RAKSTUROTU?

Kā zinātkāru, jaunu cilvēku (*smejas*). Ejot uz skolu vai darbu, man joprojām ir sajūta kā mazam zēnam, kas dodas uz spēļu laukumu. Man ir interesanti. ♂